

Čachry s předpisováním daní.

(Krajský soud v Liberci.)

Firma Müller v Doníně a Liberci očekávala v letě roku 1923 předpis na různé daně za obchodní rok 1922—23. Liberecké závody firmy měly být zdaněny prostřednictvím liberecké berní správy, kdežto donínské továrny měly daně kontingentovány a podléhaly přímo kontingentační komisi v Praze. Kontingentování daní je zvláštní úleva obchodníkům vyhovujícím podmínkám a daně takto vyměřené jsou značně nižší, než daně předpisované berními správami. Firma Müller žádala proto, by také její liberecké pobočky byly daňově kontingentovány, a právě v letě 1923 se čekalo vyřízení žádosti.

V této době dostavil se k šéfu firmy, Bedř. Müllerovi, neznámý muž, který se představil jako Bedřich Kühnel. Prohlásil, že ví o daňové výměře, která čeká firmu Müller, a vytáhl z kapsy formulář, na němž bylo lze se dočísti, že firma Müller má zaplatiti na daních dvacet milionů Kč. K tomu však Kühnel podotknul, že vyšel nový předpis, podle kterého je zůstaveno uznání berního referenta, povolití značné odpisy z předepsaných daní, aniž by se musil dotazovat nadřízených úřadů. On, Kühnel, má prý styky s berní správou a mohl by se tam za firmu Müller přihluvit. Po delší rozpravě Kühnel prohlásil, že prý v tom není žádné podplácení úředníka, ani nic nezákonného, ale že je zvykem poskytnouti referentu odměnu desíti procent uspořené částky. Kühnel žádal závdavek a dostal 31. července 1923 od firmy Müller zatím částku 50.000 Kč. Do tří měsíců dostal Kühnel od firmy Müllerovy za domnělé intervence u berní správy 510.000 Kč.

Dne 2. října 1923 přišlo od Kühnela sdělení, že intervencemi a domluvami byla z daně původně předepsané odepsána částka 11.578.140

Nicméně se potají u dvora šeptalo, že jest mladý muž králi nápadně podoben a to nejenom obličejem a hlasem, ale i v jiných návycích a pohybech, takže by je sotva kdo od sebe rozeznal. Jest také jisto, že Ludvík XIV. dobře byl zpraven o matčině tajemství, ať je tato již v slabé chvíli snad sama synovi prozradila, anebo s jiné strany se o něm dozvěděl.

Pověst, že škraboška tajemného vězně je z železa zhotovena, nezakládala se na pravdě. Byla to spíše černá sametová maska, přiléhající na celou hlavu jako přilba až ke krku a mající pouze otvory pro oči, nos a ústa, z nichž poslední byl opatřen pružnými pery, aby byl vězni umožněn pohyb čelistmi. Na záhlaví nalézal se zámeček, od něhož klíček u sebe choval sám král. Přísnost, s jakou tajemství muže se železnou či spíše sametovou maskou bylo střeženo, šla tak daleko, že ještě po jeho smrti vydán od krále ukrutný rozkaz, aby jeho hlava byla od trupu oddělena a na drobné kousky rozsekána, aby nikdo její podobu nemohl rozeznati. Nábytek v cele jím obývané, jakož i jeho šaty a prádlo spáleny a celý žalář přestavěn, aby po něm ani stopy nežůstalo. Pochmurné zdi Bastilly měly zakrýti osudné tajemství pro vždy ostatnímu světu.

Kč. Deset procent z toho činí 1.157.814. Zatím dostala firma přímo od úřadů výměr daní, který byl skutečně mnohem nižší než onen, jež ukázal svého času Kühnel.

Zdálo se, že neznámí spojenci bojovali dobrý boj. Než do věci se vložil právní zástupce Müllerových továren, dr. Perlmann, a dokázal, že zdánlivá sleva vznikla jednak tím, že dvacet milionů nebylo nikdy předepsáno, potom okolností, že žádost firmy o pojetí libereckých závodů do kontingentace byla proti očekávání a proti obvyklému postupu v takových věcech příznivě vyřízena.

Když potom Kühnel, který o objevu dra Perlmana asi nevěděl, počal v listopadu energicky vymáhati „nedoplatek“ na provisi, učinila firma Müller trestní oznámení.

Kühnel byl zatčen a udal, že byl tenkrát vyslán svým známým, Karlem Bröcklem z Liberce. Karel Bröckel byl 21 let ve službách města Liberce a pracoval v berním referátu. Po převratu byl z různých příčin propuštěn a počal se živiti svými znalostmi daňových a berních zákonů. Otevřel si daňovou poradnu. Na základě Kühnelových výpovědí byl ovšem zatčen také Bröckel, jemuž se kladlo za vinu, že se dopustil na firmě Müller zločinu podvodu. Bröckel se po delším zapírání přiznal, že Kühnela do Donína poslal, že přijal z částky 510.000 Kč čtvrtinu, leč podvodný úmysl vůbec absolutně popíral. Prohlásil, že byl přesvědčen o správnosti toho, co Müllerovi vzkázal, a že si byl jist, že berní správa měla moc předpis daní snížit a že jej skutečně snížila. Prohlásil dále, že o této věci jednal s vrchním správcem berního úřadu v Liberci, Emanuelem Chýlem, a ten že mu také podal informace, jichž potřeboval. Za tuto ochotu a za snížení daní přijal prý Chýleho polovinu peněz Müllerem věnovaných, kdežto on, Bröckel, se spokojil za prostředkování toutéž částkou, kterou dostal Kühnel, tedy čtvrtinou odměny.

Nicméně zachovaly se dvě listiny, jež se k pobytu a smrti tajemného vězně vztahují a které pro jejich zajímavost tuto podáváme.

První z nich pochází z deníku pana De Jouca, královského poručíka v Bastille, a zní takto:

„Dnes ve čtvrtek 18. října 1698 odpoledne ve 3 hodiny dostavil se pan Saint Mars, guvernér Bastilly, s vězněm, jenž sem byl z ostrova Margueritte dopraven. Jméno jeho jest hlubokým státním tajemstvím. Příbyl v nosítkách hustě uzavřených a na obličej měl masku. Nejprve ponechán až do tmy ve věži la Bassinière, načež jsem jej zavedl do třetí komory ve věži la Bertaudière, kdež mu příbytek, jak to jenom v rychlosti šlo, byl zařízen. Při tom doprovázel nás pan Rosargnes, jenž vězně z ostrova Margueritte do Bastilly přivezl a s ním byl jakožto společník do téhož vězení uzavřen.

V pondělí dne 19. listopadu 1703.

Neznámému vězni, který byl stále černou sametovou maskou opatřen a jehož pan de Saint Mars z ostrova Margueritte do Bastilly uvedl, učinilo se dnes, když ke mši sv. odcházel, velice nevolně, načež o 10. hodině večerní, když se byl knězi ze svých hříchů vyzpovídal, zemřel, aniž by byl před tím vážně nemocen.

Policie vyslala do bytu vrchního správce hned detektivy, kteří Chýlu, jenž se právě vracel z biografu, zatkli. Zatčený se hned přiznal, že o věci Müllerově ví, připustil, že dostal od Bröckla peníze, byť daleko ne tolik, kolik on tvrdí, leč podal o vzniku historie vysvětlení poněkud odchylné.

Zde končí se skutečnosti, zjištěné nesporně za vyšetřování. Dále mluví obžaloba o tom, jak líčí jednotliví obžalovaní začátek celé akce. Kdežto Bröckel tvrdí, že se ho Chýle jednou tázal, zda nezná někoho od firmy Müllerovy, jejíž přiznání k dani má právě v práci, že by se zde dalo něco dělat, tvrdí Chýle, že Bröckel sám jednoho dne přišel a žádal informace. Bröckel trvá stále na svém, že myslil, že Chýle předepisuje daně, Chýle však se ohražuje a prohlašuje, že se netajil tím, že odhad daní byl z Liberce přenesen na kontingentační komisi v Praze a že Liberec nemá na výši daní žádného vlivu.

Minulý týden zasedli všichni tři obžalovaní, 56letý obchodník Bedřich Kühnel, 46letý soukromý úředník Karel Bröckel a 46letý berní správce Emanuel Chýle, před senát krajského soudu v Liberci, aby se zodpovídali ze žaloby pro zločin podvodu, jež všichni spáchali měli na továrníku Bedřichu Müllerovi.

První obžalovaný Kühnel necítí se vinným. Akce se prý účastnil v přesvědčení, že Chýle má moc daně snížit, aniž by porušoval zákony. Chýleho osobně nezná, vše prostředkoval Bröckel; že by byl Müllerovi ukazoval úřední daňový výměr, rozhodně popírá.

Ani Bröckel nechápe, proč by byl vinným. Jednal prostřednictvím Kühnla s továrníkem Müllerem, ale na myšlenku tu prý ho přivedl Chýle.

Třetí obžalovaný, berní správce Chýle, odpovídá zhrouceně a při výpovědích hystericky pláče. Znal Bröckela, který jako pokout-

V úterý dne 20. listopadu 1703.

Svrchu řečený vězeň byl dnes odpoledne ve 4 hodiny na hřbitově sv. Pavla pochován. Pohřební útraty činily 40 livrů.“

V kostelní knize fary sv. Pavla v Paříži nacházíme pak z téhož dne tento zápis:

„1703, dne 19. listopadu, zemřel v Bastille Marchialli, asi 45 roků stár, a byl na svatopavelském hřbitově dne 20. listopadu u přítomnosti pana Rosargnesa a pana Reicha, vrchního ranhojiče v Bastille, pochován.“

Tot asi vše, co známo o tajemném vězni v Bastille, o jehož původu kolovaly nejpodivnější domněnky.

Byl-li tento Marchialli opravdu oním mužem se „železnou maskou“ a synem královny Arny Rakouské, manželky Ludvíka XIII., pak měl jeho mladší bratr, král Ludvík XIV., arci nejvýznamnější příčiny zbavit se nebezpečného soupeře v případném zápase o francouzskou korunu, což by také neobvykle přísně nakládání s ním dostatečně vysvětlovalo. Jinak zůstává osobnost němeého vězně v pařížské Bastille snad pro věčné časy nerozřešena a záhadna.

ni daňový poradce často docházel na úřad; jednou se jej ptal, jak stojí daně firmy Müller, a tu Chýle prý z ochoty mu řekl, že firmě je předepsáno na daních asi 20 milionů korun, že však ví z porady, že daň tato bude podstatně snížena. Později přišel Bröckel opět k Chýlemu, dal mu 30.000 Kč a řekl, že je to od firmy Müller za informaci. Peníze vzal, poněvadž byl tehdy v tísní, a nic za ně nesliboval. Popírá podvodný úmysl, příznává jen, že by se mohlo jednat o porušení úředního tajemství. Situaci charakterisuje poznámka předsedy vicepresidenta Hrnčíře: „Celý podvod spočívá v tom, že jste věděli dříve, než firma sama, kolik bude Müller platit daní; vy jste řekli, že daň snížena bude, a ona zatím snížena již byla. Celá věc je ovšem umožněna jen strachem poplatnictva před berními úřady.“

Jako svědci slyšení soudní znalci vypověděli, že Chýle neměl na výměr daní žádného vlivu. A sotvaže bylo po jich výsledku, ohlásil předseda, že v bytě Chýleho byl nalezen nový materiál, a to poznámky, jež si Chýle činil o darech, jež přijal od několika jiných firem. Běží o částky 1000, 2000 a 5000 Kč a dary prádla, šatstva a pod. Vedle toho jsou poznámky, kolik Chýle za to té které firmě na daních uspořil... Státní zástupce si ovšem vyhradil stíhati Chýleho i pro tyto činy.

Soud po delší poradě osvobodil všechny tři obžalované pro zločin podvodu, který v jejich jednání neshledal. Kvalifikoval zažalované činy jako brání darů ve věcech úředních, po případě svádění k němu, a odsoudil Kühnla a Bröckla do těžkého žaláře, každého na osm měsíců, Chýleho pak na čtyři měsíce, vesměs nepodmínečně. Úplata ve výši 510.000 Kč propadá ve prospěch státu. Soukromý účastník továrník Müller poukázán se svými nároky na pořad práva civilního; tím však nastal zvláštní případ, neboť částka 510.000 Kč, o kterou Müller byl připraven, byla zabavena a rozsudkem bylo vysloveno, že neběží o podvod. Spíše bude ještě továrník Müller stíhán pro uplácení úřední osoby.

—gel.

Urážka na cti s tragickým pozadím.

(Okresní soud pro přestupky v Praze.)

Dvě služebná děvčátka, Anna T. a Jarmila L., pocházela z jedné vesnice u Vys. Mýta a sloužila spolu v Obecním domě pražském. Obě byly podobny obrazu božímu a tak se nedivme, že záhy po té, kdy Praha je sevřela ve svoji pohostinnou náruč — bylo to teprve před rokem — našly ctičete. Anna, která měla vždycky větší štěstí, našla nějakého mladého hochu od elektriky, který se do ní zamiloval; za to však Jarmila, vždy spíše zasmušilá a vážná, navázala známost nicotnou. Člověk, s nímž chodila, byl ženat. Nevěděla to ovšem Jarmila a nevěděla to ani její přítelkyně. Za to však zákonitá manželka Jarmilina ctičete se záhy dozvěděla, že její muž chodí na procházky s nějakým děvčetem z Obecního domu a pátrala tak dlouho, až se dozvěděla, že je to Jarmila L. Pak šla do kuchyně, kde přítel-